

‘India zal geen wereldmacht worden’

Ramachandra Guha

De Indiase historicus Ramachandra Guha (1958) behoort volgens tijdschrift Foreign Policy tot de vijftig belangrijkste intellectuelen ter wereld. Zijn meest omvangrijke, 900 pagina's tellende boek 'India After Gandhi' is nu ook vertaald in het Nederlands: 'De geschiedenis van de grootste Democratie ter wereld'. The Financial Times typeerde het als een meesterwerk: 'Net zo fascinerend als het land zelf' en NRC Handelsblad schreef: '...een meeslepend verhaal over de wonderbaarlijke overleving van India als democratie.'

Guha's boeken zijn vertaald in ruim twintig talen. Hij is columnist bij Indiase dagbladen, studeerde in Delhi en Calcutta, doceerde aan de Stanford en Harvard University, was gastdocent in Berkeley en medewerker van het Wissenschaftskolleg zu Berlin. Nu is hij gevestigd in Bangalore als full-time schrijver en werkt aan een biografie van Mahatma Gandhi. Hij is omstrepen vanwege zijn nogal opzienbare visie, dat India geen wereldmacht zal worden; hij noemt dat zelfs absurd.

In uw boek verdeelt u de periode sinds de onafhankelijkheid in 1947 ruwweg in die van de idealistische, integere politici, zoals Nehru, en van populistische politici, gedreven door geld, macht en familiebanden. Hoe ziet u wat dat betreft de toekomst?

"Het is moeilijk te voorspellen, want India logenstraft steeds weer verwachtingen. Veel westerse journalisten en critici hebben vanaf het begin de ondergang van de Indiase democratie of een Balkanisering voorspeld. De huidige Indiase politici, uitzonderingen daargelaten, tonen gebrek aan visie en integriteit. En dat is een vereiste voor democratisch functioneren. India verdient betere politici. Wellicht komt er

een reactie met betere politici en een minder corrupt ambtenarenapparaat, dat samen met de bevolking politieke excessen indamt."

Kun je wel spreken van een democratie als de verlamdende bureaucratie, corruptie op grote schaal, het kasten- en het klassensysteem de politiek nog zo sterk beïnvloeden? De gewone man en vrouw zijn sterk afhankelijk van hoger geplaatsten in de hiërarchie.

"Ik denk dat je India voor 50% een democratie kunt noemen. We hebben vrije verkiezingen met een zeer grote opkomst. Een van de verbazingwekkende feiten is, dat de opkomst onder armen zelfs groter is dan onder rijken, in tegenstelling tot in Westerse landen. Er is vrijheid van beweging en je kunt overal werken, wat China niet kent. Maar er bestaat corruptie en bureaucratie. Discriminatie op basis van kastenverschillen, in het verleden erg dominant, waarbij onaanraakbaren een soort slaven waren, is vooral in de steden afgenomen. Het kastensysteem werkt nu tevens op andere manieren door; kasten zijn voertuigen voor politieke mobilisatie geworden. Diverse kasten hebben eigen

kandidaten en vertegenwoordigers in politieke organen."

Wie vormen de grootste bedreiging voor de Indiase democratie op dit moment? De fundamentalistische Hindoes aan de rechterkant met hun BJP en RSS of de Naxalites, linkse, Maoïstische vrijheidsstrijders? De laatste spelen nauwelijks een rol in uw boek, maar komen wel sterk op.

"Tien jaar geleden had ik geantwoord: de fundamentalistische Hindoes. Maar die dreiging is de laatste vijf jaar afgenomen. Om dat te illustreren: In 2008 was er de terreuraanval in Bombay. Doel was niet alleen de inwoners van Bombay angst aanjagen, maar geweld door Hindoes tegen moslims opstoken. Dat gebeurde niet, er kwamen geen provocaties. Bovendien moet de doorsnee Indiër niets meer hebben van Hindoefundamentalisme. Ooit wel, men dacht dat het voor een sterke natie zou zorgen. Nu ziet men hen als een stelletje corrupte, manipulatieve types. Maar de dreiging van links Maoïstisch geweld is toegenomen. Naxalites zijn sinds 2004 in meer gebieden actief en in aantal toegenomen. Waar zij de touwtjes in handen hebben, weet de overheid niet

'Ik denk dat je India voor 50% een democratie kunt noemen'

Tekst: Lex Veldhoen

Fotografie: Enith Stenhuys

adequaat te reageren; het kan die gebieden niet heroveren. Geweld is niet de oplossing, wel integratie in het democratische bestel, amnestie, wapens inleveren en laten meedoen aan verkiezingen."

Wat zijn volgens u de belangrijkste tekortkomingen van Westerse democratieën; hoe hoog scoren zij?

"Qua democratisch gehalte 60% tot 65%; in ieder geval scoren ze beter qua corruptie en het functioneren van publieke organen. Europa bestaat bovendien uit kleinere, homogener landen. Ik ken de Amerikaanse democratie beter. Belangrijkste nadelen zijn daar excessief grondstoffenverbruik dat leidt tot milieuverontreiniging, overconsumptie, de heersende mythe dat Amerika van generatie tot generatie rijker moet worden en het idee dat de VS de wereld moet domineren. Europeanen weten zich aan te passen aan de economische neergang en zijn zo wijs genoeg te nemen met een stagnerende economie.

Een probleem in Europa vormt het omgaan met immigratie. Er heerst een soort paranoïde onzekerheid, vooral wat betreft Turkse en Noord-Afrikaanse immigranten. Europa moet leren met diversiteit om te gaan en kan van India leren dat je moslims niet moet uitsluiten. Het idee dat er homogeniteit qua religie en taal moet bestaan, zoals vroeger uitgangspunt was, moet veranderen. Bovendien zijn veel van die immigranten gekomen als gastarbeider, omdat jullie het vuile werk niet meer wilden doen en nu zeggen: 'Jullie zijn een probleem voor ons.'

De machtigste persoon in India is momenteel een oorspronkelijk Italiaanse, katholieke vrouw met een blanke huid, Sonja Gandhi. Voor ons is dat geen probleem, of ze nu nog naar de kerk gaat of niet, we twijfelen niet aan haar loyaliteit. Kunt u zich indenken dat een Algerijnse vrouw president van Frankrijk wordt?"

Wat betekenen de snelle opkomst van de middenklasse, nu 20% tot 30% van de Indiase bevolking, en de steeds grotere kloof tussen welvarende steden en een achterblijvende, vaak zeer arme plattelandsbevolking voor het democratisch functioneren? Wat doet de regering daar aan en wat zou die volgens u moeten doen?

"Dat vormt een grote bedreiging. Een democratie kan enige, maar geen excessieve ongelijkheid tolereren. Momenteel laat de rijkste Indiër in Bombay een 'huis' van 27 verdiepingen en 4000m² woonoppervlak

bouwen. De opkomende, opstandige Maoïsten zijn een teken dat de ongelijkheid te ver doorschiet. In India leven 400 miljoen mensen onder de armoedegrens en radeloze boeren plegen zelfmoord. We moeten maatregelen nemen opdat armen en buitengesloten kunnen deelnemen aan het arbeidsproces, de economische groei en gemakkelijker toegang krijgen tot educatie en gezondheidszorg. Anders groeien ontevredenheid, jaloezie

en woede; een vruchtbare bodem voor revolutionaire opstanden. De overheid doet daar te weinig aan; zou bijvoorbeeld moeten stoppen grond van tribale mensen af te nemen

vanwege mijnactiviteiten en zorgen voor betere huisvesting voor slumbewoners. De Maoïstische opstand zou een *wake up call* moeten zijn."

U zei het al en memoreert in uw boek herhaaldelijk, dat westerse critici vaak de ondergang van de Indiase democratie hebben voorspeld, mede omdat India een smeltkroes is van volkeren, talen, deelstaten en religies, maar dat tot nu toe het tegendeel is gebleken. Hoe schat uzelf momenteel de kans in dat de Indiase democratie blijft bestaan?

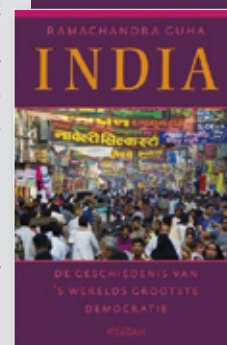
"Ik denk dat ze blijft doorstrompelen, van het ene naar het andere conflict. Westerse commentatoren denken nu dat we een supermacht zullen worden, maar ook dat klopt niet."

In uw boek noemt u dat absurd, terwijl het economisch zeer goed gaat. Is dat Indiase bescheidenheid? Wordt China het wel volgens u?

"China heeft die ambitie zeker, het gaat de concurrentie met de VS aan en zoekt economische expansie in Afrika. Het heeft een grote voorsprong vanwege een autoritair regime, een homogene cultuur en betere universiteiten met een goede input qua onderzoek en innovatie. Er is veel meer werkgelegenheid in fabrieken en er worden meer banen gecreëerd, terwijl wij dat alleen in bepaalde sectoren doen, zoals de hightech industrie. Er zijn volgens mij tien beperkingen waardoor India geen supermacht zal worden, onder andere vanwege het kastenstelsel, corrupte, politieke instabiliteit, Naxalites, Hindoe-moslim spanningen, de kloof arm-rijk, maar ook grensconflicten en de kwestie Kashmir."

Prof. Ramachandra Guha is een bekende Indiase auteur, die met name is geïnteresseerd in sociale en politieke geschiedenis, het milieu en cricket. Als columnist schrijft hij voor een aantal kranten. Guha heeft economie gestudeerd in Delhi (BA en MA) en sociologie in Calcutta (Ph.D), waar hij is afgestudeerd op een proefschrift over de sociale geschiedenis van de bosbouw in Uttaranchal en de rol van de Chipko-beweging. Tussen 1985 en 2000 heeft hij gedoceerd aan universiteiten in India, Europa en de Verenigde Staten. Hij is staflid van het Indiase instituut voor management in Calcutta. Guha heeft sinds 1992 talloze essays en boeken geschreven, waaronder 'India after Gandhi' (2007). In 'India. De geschiedenis van de grootste democratie ter wereld' beschrijft prof. Ramachandra Guha als eerste de complete historie van het moderne India. Het Aziatische land heeft zich sinds zijn onafhankelijkheid in 1947 staande weten te houden als 's wereld grootste democratie, ondanks burgeroorlogen, kastentegenstellingen, voortdurende spanningen met Pakistan, natuurrampen, sektarisch geweld tussen verschillende bevolkingsgroepen en de kwestie Kasjmir. 'India' is een boek voor iedereen die geïnteresseerd is in het huidige India en de omliggende regio en de achtergronden van dit fascinerende land met zijn volkomen eigen, eeuwenoude cultuur.

Uitgever: Nieuw Amsterdam. 1056 pagina's. ISBN 978-90-4680-696-8.

ramachandraguha@speakersacademy.eu